

Oponentský posudek k bakalářské práci
Obrazy milosrdenství Lukášova evangelia – zdroj a inspirace pomáhajících profesí
ETF, obor Pastorační a sociální práce, září 2010

Autorka: Irena Šulcová

Vedoucí práce: Dr. Ing. Ladislav Heryán, Th. D.

Oponent: Mgr. Petr Jandejsek, M.A.

Počet stran: 65 (včetně vyobrazení)

Bakalářská práce Ireny Šulcové je interdisciplinárně pojatá a její téma – setkání biblických textů, případně jejich uměleckých zpracování, s uměním pomáhat - je nejen oborově vhodné, ale i zajímavé a skutečně inspirativní. Dobře zvolenou myšlenku práce se bohužel autorce nepodařilo uspokojivě zpracovat. Z práce je znát zaujatost tématem i schopnost uvažovat o pomáhání druhým v mezioborových souvislostech. Méně už se podařilo „řemeslné“ zvládnutí práce.

Čtyři kapitoly, které tvoří práci, netvoří kompaktní, na sebe navazující celek. Působí spíše jako relativně nezávislé eseje. Zejména název třetí kapitoly „Pomáhající profese“ je příliš široký a značí, dle mého soudu, stěžejní problém práce, totiž nejasně definovaný vlastní cíl. Cíl by měl být k nalezení v úvodu práce – ten ale, stejně tak jako závěr, chybí. Za cíl nebo spíše záměr lze považovat to, co se objevuje v oddíle 1.1: „Půjde mi o hledání spojitostí a podnětů teologického myšlení na prožívanou skutečnost pomáhajícího, především chci ukázat některá místa v biblickém textu, která vnímám jako inspirační zdroj v každodenním pracovním úsilí pomocníka.“ (s. 8-9) Podobně potom píše autorka na s. 41: „... se pokusím najít souvislosti mezi milosrdným jednáním v duchu Lukášova evangelia a jednáním pracovníků v pomáhajících profesích.“

Nyní kriticky k jednotlivým částem práce. V anotaci by neměla být uvedena struktura práce, včetně obsahu kapitol. Jednotlivé oddíly jsou uvedeny motty; jsou dobře vybraná a oživují text, ale obvykle není uveden jejich autor (např. s. 8). V první kapitole na s. 13 oceňuji úrok k aplikaci pojednání o milosrdenství na pomáhající profese. Jinak je první a druhá kapitola plná biblického materiálu, který ale není příliš utříděn. Odkazování na zdroje není úplné. Problém s citacemi zdrojů se objevuje i v dalších kapitolách.

V kapitole třetí si dovoluji nesouhlasit s tvrzením, že dodržování etických pravidel ze strany pomáhajících pracovníků nelze téměř vůbec ověřit (s. 45). Etický kodex neslouží jen vnitřní morální orientaci pomáhajícího, ale stanovuje pravidla pro profesní komunitu.

Reflexe vlastních zkušeností s pomáháním do práce určitě patří. Raději než situované samostatně do čtvrté kapitoly v takto fragmentární podobě bych je ale raději viděl průběžně vetkané do celé práce.

Při čtení práce čtenáře napadá otázka, jak a jestli vůbec lze skloubit biblický koncept milosrdenství se současnou profesionální sociální prací. Autorka biblický koncept vystihuje slovy „nerovnovážený stav, mocný poskytovatel, bezmocný potřebný“ (s. 13). Jak jej skloubit s tím, že současné teorie sociální práce naopak hovoří o rovnocenném vztahu a o lidském právu na pomoc? Může v tom nějak pomoci Buberovo pojetí člověka zmíněné na s. 50? V práci bohužel nenacházím odpovědi na tyto otázky.

Z formálního hlediska je práce poněkud zmatená. To platí i pro obsah a styl odstavců. Zároveň je třeba pochválit bohatý seznam literatury, vč. cizojazyčné.

Vzhledem k dobře zvolenému tématu a alespoň náznaku jeho řešení, včetně práce s relevantní literaturou, navrhuji práci k obhajobě. Doporučuji hodnotit za D až E.

Otázka k obhajobě: Co myslí autorka tím, že pomáhající profese kladou důraz na etiku a eschatologii, a tím se odlišují od běžných civilních povolání (srov. s. 44)?

Petr Jandejsek
22. srpna 2010